

prima instanță: V. Movilă

D E C I Z I E

09 octombrie 2013

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul Valeriu Doagă

Judecătorii

Nicolae Clima, Iuliana Oprea

Elena Covalenco, Ion Corolevschi

examinând recursurile declarate de către Întreprinderea de produse cerealiere „Bucovăț” societate cu răspundere limitată și Biroul vamal Cahul, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Întreprinderii de produse cerealiere „Bucovăț” societate cu răspundere limitată împotriva Serviciului Vamal, Biroului vamal Cahul și intervenienților accesorii Societatea cu răspundere limitată „Seviz” și Întreprinderea de Stat „Calea Ferată din Moldova” cu privire la contestarea actelor administrative, obligarea restituirii sumei încasate și încasarea dobânzii de întârziere, împotriva hotărârii Curții de Apel Cahul din 25 iulie 2012, prin care acțiunea a fost admisă parțial,

c o n s t a t ă:

La 03 iunie 2011, ÎPC „Bucovăț” SRL a depus o cerere de chemare în judecată împotriva Serviciului Vamal cu privire la contestarea actului administrativ.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că prin decizia Biroului vamal Cahul nr. 229/10 din 26 octombrie 2010 a fost recunoscută vinovată de săvârșirea contravenției vamale prevăzute la art. 231 pct. 23) din Codul vamal și i-a fost aplicată amendă în mărime de 3% din valoarea mărfii. Temei pentru emiterea deciziei menționate a servit încălcarea termenului de tranzit național al mărfurilor transportate sub supravegherea vamală a declarațiilor de tranzit nr. 7007T00366-00373 din 26 august 2010 și nr. 7007T00377-00378 din 27 august 2010.

Menționează că nefiind de acord cu decizia menționată, ÎPC „Bucovăț” SRL, prin cererea prealabilă nr. 82/1 din 24 martie 2011, a solicitat Serviciului Vamal anularea acesteia, însă prin răspunsul nr. 28/11-6320 din 24 mai 2011 Serviciul Vamal a refuzat.

Consideră că refuzul Serviciului Vamal nr. 82/1 din 24 martie 2011 și decizia Biroului vamal Cahul nr. 229/10 din 17 martie 2011 sunt ilegale și neîntemeiate.

Susține că pentru mărfurile plasate în regim vamal de export este introdusă regula generală de perfectare a declarației vamale de tranzit, decizi regimul de tranzit este facultativ celui de export.

Conform art. 42 alin. (2) din Codul vamal, termenul general de tranzit este stabilit de 8 zile, însă în cazul transportării mărfurilor pe cale ferată, organul vamal se ajustează situației reale de transportare de către persoana responsabilă de expediția mărfii.

Afirmă că din conținutul deciziei menționate nu este clar dacă a fost încheiat regimul de export sau nu.

Invocă că mărfurile considerate ca obiect al încălcării regimului vamal de tranzit au fost scoase de pe teritoriul vamal la 03 septembrie 2010 în regim vamal de export, fapt confirmat de punctul vamal de frontieră, deoarece conform art. 176 alin. (1) din Codul vamal, termenul de depunere a declarației vamale expira în decursul unei zile lucrătoare imediat următoarei zile în care a expirat termenul limită de tranzit acordat.

În afară de aceasta, conform art. 264 alin. (4) din Codul civil, termenul expiră la ora 24 a ultimei zile a termenului. Dacă acțiunea trebuia săvârșită la o organizație, termenul expiră la ora când această organizație încheie programul de lucru.

Susține că perfectarea exportului și termenul de trecere a mărfurilor peste frontiera vamală nu a fost încălcat. Mai mult ca atât, organul vamal a permis scoaterea acestora conform declarațiilor menționate.

Prin urmare, solicită anularea refuzului Serviciului Vamal nr. 28/11-6320 din 24 mai 2011 și a deciziei Biroului vamal Cahul nr. 229/10 din 26 octombrie 2010.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 22 noiembrie 2011 au fost atrași în calitate de intervenienți accesorii pe SRL „Seviz” și ÎS „Calea Ferată din Moldova”.

La 26 decembrie 2011, ÎPC „Bucovăț” SRL a depus o cerere de modificare și concretizare a pretențiilor, solicitând anularea refuzului Serviciului Vamal nr. 28/11-6320 din 24 mai 2011 și a deciziei Biroului vamal Cahul nr. 229/10 din 17 martie 2011 și încasarea din contul Serviciului Vamal a sumei de 48239,14 lei.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 31 ianuarie 2012 pricina a fost strămutată la Curtea de Apel Cahul, ca instanță de contencios administrativ, pentru judecarea pricinii conform competenței.

ÎPC „Bucovăț” SRL a depus o cerere de concretizare a pretențiilor, solicitând anularea procesului-verbal din 26 octombrie 2010 și a deciziei Biroului vamal Cahul nr. 229/10 din 17 martie 2011, precum și a refuzului Serviciului Vamal nr. 28/11-6320 din 24 mai 2011 și încasarea din contul Serviciului Vamal a sumei de 48239,14 lei și a dobânzii de întârziere în sumă de 8549,95 lei.

Prin hotărârea Curții de Apel Cahul din 25 iulie 2012 acțiunea a fost admisă parțial, a fost anulată decizia Biroului vamal Cahul nr. 229/10 din 17 martie 2010 privind aplicarea amenzii în sumă de 48239,14 lei în privința ÎPC „Bucovăț” SRL, pentru comiterea contravenției vamale prevăzute de art. 231 pct. 23) din Codul vamal și a fost obligat Biroul vamal Cahul să restituie ÎPC „Bucovăț” SRL suma ilegal încasată în mărime de 48239,14 lei. În rest acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

La 15 noiembrie 2012, ÎPC „Bucovăț” SRL a declarat recurs împotriva hotărârii primei instanțe, cerând admiterea acesteia, casarea hotărârii primei

instanțe în partea respingerii pretenției cu privire la încasarea dobânzii de întârziere și emiterea în această a unei noi hotărâri cu privire la admiterea acestei pretenții.

Recurenta ÎPC „Bucovăț” SRL, în motivarea recursului, a indicat că prima instanță neîntemeiat a respins pretenția sa cu privire la încasarea dobânzii de întârziere. La ședința de judecată din 16 iulie 2012, ÎPC „Bucovăț” SRL a menționat că prejudiciul cauzat de neutilizarea mijloacelor bănești în sumă de 8549,95 lei este calculat ca dobândă de întârziere pentru perioada neutilizării resurselor financiare, precum și a suportării pierderilor pentru achitarea dobânzilor la creditele gestionate de către ÎPC „Bucovăț” SRL și a inflației în perioada 02 iunie 2011-16 iulie 2012.

La 20 noiembrie 2012, Biroul vamal Cahul a declarat recurs împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri cu privire la respingerea integrală a acțiunii.

Recurentul Biroul vamal Cahul, în motivarea recursului, a indicat că hotărârea primei instanțe este neîntemeiată și ilegală, bazată pe o apreciere incompletă, subiectivă și unilaterală a circumstanțelor pricinii.

Menționează că ÎPC „Bucovăț” SRL a încălcat prevederile art. art. 42 alin. (2), 42 alin. (1) lit. b) și 48 alin. (1) din Codul vamal, precum și prevederile pct. 98 din Regulamentul de aplicare a destinațiilor vamale prevăzute de Codul vamal al Republicii Moldova, aprobat prin Hotărârea Guvernului RM nr. 1140 din 02 noiembrie 2005.

Susține că concluziile primei instanțe, expuse în hotărâre, sunt în contradicție cu circumstanțele pricinii, iar prima instanță a aplicat greșit normele de drept material, deoarece nu au fost constatate și elucidate pe deplin circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinii în fond.

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 06 martie 2013 a fost ridicată de la examinare pricina și remisă la Curtea de Apel Cahul pentru corectarea erorilor din dispozitivul hotărârii.

Prin încheierea Curții de Apel Cahul din 17 iunie 2013 a fost corectată greșeala materială admisă în hotărârea primei instanțe și, anume, a fost concretizat că decizia de aplicare a amenzii în privința ÎPC „Bucovăț” SRL nr. 229/10 a fost emisă la 17 martie 2011.

Prin referința depusă la 28 martie 2013 ÎPC „Bucovăț” SRL a solicitat respingerea recursului declarat de către Biroul vamal Cahul și menținerea hotărârii primei instanțe.

În conformitate cu art. 440 alin. (2) Codul de procedură civilă, completul din 3 judecători prin încheierea din 24 iulie 2013 a considerat recursul admisibil și a dispus examinarea fondului de un complet din 5 judecători.

În conformitate cu art. 444 Codul de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursurile neîntemeiate și care urmează a fi respinse cu menținerea hotărârii primei instanțe din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să respingă recursul și să mențină decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe.

Din materialele dosarului și, anume, din procesul-verbal cu privire la contravenție nr. 229/10 din 26 octombrie 2010 rezultă că la 26 august 2010, ÎPC „Bucovăț” SRL a depus la postul vamal Strășeni intern (7007) declarațiile vamale de tranzit nr. 707T00366-00373 și nr. 707T00377-00378 pentru plasarea în regim vamal de tranzit a 599100 kg de orz în valoare de 1607971,21 lei, în termen de până la 02 septembrie 2010, însă marfa cu actele de însoțire au fost prezentate de principalul obligat ÎPC „Bucovăț” SRL la postul vamal Etulia-Fricăței la 03 septembrie 2010 și, respectiv, 06 septembrie 2010, astfel, fiind încălcată procedura de tranzit (f. d. 108).

Ulterior, în baza procesului-verbal enunțat, Biroul vamal Cahul a emis decizia nr. 229/10 din 26 octombrie 2010 asupra cazului de contravenție vamală, prin care ÎPC „Bucovăț” SRL a fost recunoscută vinovată în comiterea contravenției vamale prevăzute de art. 231 pct. 23) din Codul vamal și i-a fost aplicată o amendă în mărime de 3% din valoarea obiectului contravenției, ceea ce constituie 48239,14 lei.

La 08 decembrie 2010, Serviciul Vamal a emis decizia nr. 18 dec, prin care a anulat decizia Biroului vamal Cahul nr. 229/10 din 26 octombrie 2010 și a remis dosarul în procedură suplimentară.

La 17 martie 2011, în urma efectuării procedurii suplimentare, Biroul vamal Cahul a emis decizia nr. 229/10, prin care ÎPC „Bucovăț” SRL a fost recunoscută vinovată în comiterea contravenției vamale prevăzute de art. 231 pct. 23) din Codul vamal și i-a fost aplicată o amendă în mărime de 3% din valoarea obiectului contravenției, ceea ce constituie 48239,14 lei.

Din decizia Biroului vamal Cahul menționată rezultă că la 26 august 2010 și 27 august 2010, ÎPC „Bucovăț” SRL, fiind principalul obligat, și-a asumat responsabilitatea față de postul vamal Strășeni-intern (7007) să transporte la Biroul vamal Cahul (postul vamal Etulia-Fricăței (2516) marfă (orz în sumă totală de 1607971,21 lei), conform declarațiilor vamale de tranzit nr. 70007T0366-00373 în termen de până la 02 septembrie 2010 și nr. 7007T377-00378 în termen de până la 03 septembrie 2010, însă a prezentat marfa dată la postul vamal Etulia-Fricăței la 03 septembrie 2010 și respectiv 06 septembrie 2010, fapt care constituie încălcarea cerințelor art. 42 din Codul vamal și care au condus la comiterea contravenției vamale prevăzută de art. 231 pct. 23) din Codul vamal.

La 02 iunie 2011 și 20 iunie 2011, a fost încasat în mod silit de la ÎPC „Bucovăț” SRL suma de 48239,14 lei.

Înaintând prezenta cerere de chemare în judecată, ÎPC „Bucovăț” SRL a solicitat anularea procesului-verbal din 26 octombrie 2010 și a deciziei Biroului vamal Cahul nr. 229/10 din 17 martie 2011, precum și a refuzului Serviciului Vamal nr. 28/11-6320 din 24 mai 2011 și încasarea din contul Serviciului Vamal a sumei de 48239,14 lei și a dobânzii de întârziere în sumă de 8549,95 lei.

Prima instanță, fiind investită cu judecarea pricinii în cauză, a ajuns la concluzia temeiniciei parțiale a acțiunii, anulând decizia Biroului vamal Cahul nr. 229/10 din 17 martie 2011 privind aplicarea amenzii în sumă de 48239,14 lei în privința ÎPC „Bucovăț” SRL, pentru comiterea contravenției vamale prevăzute de art. 231 pct. 23) din Codul vamal și a fost obligat Biroul vamal Cahul să restituie ÎPC „Bucovăț” SRL suma ilegal încasată în mărime de 48239,14 lei, în rest respingând acțiunea ca neîntemeiată.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție, analizând materialele anexate la dosar, în coraport cu legislația în vigoare ce guvernează raportul juridic litigios, ajunge la concluzia că soluția dată de prima instanță este una legală și întemeiată.

Conform art. 231 pct. 23) din Codul vamal, este considerată încălcare a reglementărilor vamale pasibilă de răspundere materială nerespectarea procedurii de tranzit, care nu a adus la dispariția bunurilor aflate în tranzit.

Conform art. 42 alin. (1) - (3) și (5) din Codul vamal, tranzitul este regimul vamal în care mărfurile sunt transportate pe teritoriul vamal sub supraveghere vamală de la un organ vamal la altul, fără perceperea drepturilor de import și de export și fără aplicarea măsurilor de politică economică, dacă legislația nu prevede altfel. Timpul tranzitului se stabilește de organul vamal, dar nu poate depăși 8 zile de la data trecerii frontierei vamale. Titularul regimului vamal de tranzit este persoana sub responsabilitatea căreia are loc operațiunea de tranzit. El este obligat să depună la organul vamal de plecare o declarație vamală de tranzit. Mărfurile vămuite pentru export la un organ vamal intern se plasează sub regimul vamal de tranzit pînă la organul vamal de frontieră.

Conform pct. 98 subpct. (1) și (2) din Regulamentul de aplicare a destinațiilor vamale prevăzute de Codul vamal, aprobat prin Hotărârea Guvernului RM nr. 1140 din 02 noiembrie 2005, termenul de încheiere pentru regimul de tranzit vamal se stabilește de biroul vamal de plecare în funcție de tipul mijlocului de transport, de distanța de parcurs și de condițiile atmosferice, fără ca durata tranzitului să depășească 8 zile. În cazul mărfurilor tranzitate conform prevederilor tranzitului comun pe calea ferată acesta este unic, de 8 zile. În cadrul termenului stabilit, titularul de tranzit vamal este obligat să prezinte mărfurile, împreună cu declarația vamală de tranzit și documentele însoțitoare, la biroul vamal de destinație.

Reieșind din prevederile legale, termenul de tranzit este de 8 zile, iar autoritatea vamală nu putea stabili pentru ÎPC „Bucovăț” SRL un termen de tranzit mai mic de 8 zile.

Actele pricinii denotă faptul că ÎPC „Bucovăț” SRL a înregistrat declarațiile de tranzit nr. 7007T00366-00373 la punctul vamal de plecare la 26 august 2010, astfel, termenul de tranzit urma să expire la 03 septembrie 2010, ora 24.00.

De asemenea, actele pricinii denotă și faptul că marfa tranzitată în baza declarațiilor de tranzit menționate a fost prezentată postului vamal de destinație la 03 septembrie 2010, ora 05.00, astfel, nefiind încălcat termenul de tranzit.

La caz, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție mai reține că pe parcursul judecării pricinii s-a constatat cu certitudine că marfa indicată în declarațiile vamale de tranzit nr. 7007T00377 și 7007T00378 din 27 august 2010 a fost prezentată postului vamal de destinație cu încălcarea termenului de tranzit, însă vinovat de încălcarea termenului de tranzit este transportatorul, Calea Ferată din Moldova, fapt ce rezultă din decizia Serviciului Vamal nr. 18 dec din 18 decembrie 2010 (f. d. 144).

În asemenea circumstanțe, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că prima instanță temeinic și legal a anulat decizia Biroului vamal Cahul nr. 229/10 din 17 martie 2010 privind aplicarea amenzii în sumă de 48239,14 lei în privința ÎPC „Bucovăț” SRL, pentru comiterea contravenției vamale prevăzute de art. 231 pct. 23) din Codul vamal și a

obligat Biroul vamal Cahul să restituie ÎPC „Bucovăț” SRL suma ilegal încasată în mărime de 48239,14 lei, iar argumentele invocate de către recurentul-pârât în acest sens nu pot fi reținute ca întemeiate.

De asemenea, prima instanță temeinic și legal a respins pretenția recurente-reclamante cu privire la încasarea dobânzii de întârziere.

Conform art. 619 alin. (1) din Codul civil, obligațiilor pecuniare li se aplică dobânzi pe perioada întârzierii. Dobânda de întârziere reprezintă 5% peste rata dobânzii prevăzută la art.585 dacă legea sau contractul nu prevede altfel.

Conform art. 602 alin. (1) din Codul civil, în cazul în care nu execută obligația, debitorul este ținut să-l despăgubească pe creditor pentru prejudiciul cauzat astfel dacă nu dovedește că neexecutarea obligației nu-i este imputabilă.

Reieșind din prevederile legale enunțate, prima instanță corect a concluzionat că prin decizia de aplicare a sancțiunii materiale din 17 martie 2011, autoritatea vamală a instituit o obligație pecuniară a ÎPC „Bucovăț” SRL față de Biroul vamal Cahul și nu invers și, prin urmare, pretenția cu privire la încasarea dobânzii de întârziere este neîntemeiată.

În contextul celor expuse, argumentele invocate de către recurenta-reclamantă sunt neîntemeiate și de aceea nu pot fi reținute.

Astfel, din considerentele menționate și având în vedere faptul că hotărârea primei instanței este întemeiată și legală, iar argumentele invocate de către recurenți sunt neîntemeiate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursurile și de a menține hotărârea primei instanțe.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se resping recursurile declarate de către Întreprinderea de produse cerealiere „Bucovăț” societate cu răspundere limitată și Biroul vamal Cahul.

Se menține hotărârea Curții de Apel Cahul din 25 iulie 2012 în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Întreprinderii de produse cerealiere „Bucovăț” societate cu răspundere limitată împotriva Serviciului Vamal, Biroului vamal Cahul și intervenienților accesorii Societatea cu răspundere limitată „Seviz” și Întreprinderea de Stat „Calea Ferată din Moldova” cu privire la contestarea actelor administrative, obligarea restituirii sumei încasate și încasarea dobânzii de întârziere.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului,
judecătorul
Judecătorii

Valeriu Doagă

Nicolae Clima

Iuliana Oprea

Elena Covalenco

Ion Corolevschi